

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРАТОЛОГІЯ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

освітньо-професійна програма	Політологія
спеціальність	052 Політологія
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
освітній ступінь	магістр

Розробник:
Некряч Анастасія,
д. політ. н., професор, професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант:
Некряч Анастасія,
д. політ. н., професор, професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Назва навчальної дисципліни	Кратологія
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	<i>Викладач:</i> Некряч Анастасія, д. політ. н., професор, професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін <i>Контакти:</i> ауд. 458 (навчальний корпус № 4) e-mail: anastasiia.nekriach@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/nekryach-anastasiya-ivanivna
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність Освітня програма	052 Політологія ОПП Політологія
Попередні умови для вивчення дисципліни	Дисципліни циклу професійної підготовки за спеціальністю 052 Політологія освітнього рівня бакалавр.

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти цілісної наукової картини такого соціального феномена як влада; ознайомлення здобувачів вищої освіти із закономірностями її виникнення, функціонування та розвитку; надання уявлення про типи і види влади, механізми та технології її здійснення.

Основні завдання навчальної дисципліни: представлення кратології як відносно самостійної науки та дисципліни в системі суспільно-політичного знання, визначення її місця у дослідженні владних відносин; розуміння кратології як загальної системи наук, які тісно, органічно пов'язані між собою і вивчають владу в усіх її видах і проявах, на всіх рівнях і стадіях її розвитку, у всіх аспектах її зв'язків з іншими основними суспільними явищами, структурами і соціальними інститутами; вивчення наукового інструментарію науки про владу.

Компетентності:

загальні:

ЗК 03. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.

ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК 04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК 06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Програмні результати навчання:

ПР 05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.

ПР 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПР 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПР 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.

Програма та структура навчальної дисципліни
Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин 052ПОЛІТ_мд_2022			
	усього	у тому числі		
		л	с	с.р.
Тема 1. Кратологія як наука про владу і міждисциплінарна галузь знань.	10	2	2	6
Тема 2. Виникнення та розвиток наукових знань та вчень про владу в світі.	10	2	2	6
Тема 3. Формування та еволюція знань про владу в Україні.	9	2	-	7
Тема 4. Теорії та концепції влади ХХ століття.	8	-	2	6
Тема 5. Спеціальні галузі кратології.	10	2	2	6
Тема 6. Комплексні галузі кратології.	10	2	2	6
Тема 7. Конструювання поняття влади.	9	2	-	7
Тема 8. Типологічний аналіз влади.	9	2	-	7
Тема 9. Держава та система державної влади.	10	2	2	6
Тема 10. Влада в сучасній Україні. Конституція України як Основний закон організації влади в Україні.	10	2	2	6
Тема 11. Місцева влада: вітчизняний та міжнародний досвід. Інститут місцевого самоврядування у владній структурі держави.	10	2	2	6
Тема 12. Політична еліта та політичне лідерство в науці кратологія.	8	-	2	6
Тема 13. Володарі та їхнє оточення. Придворне суспільство.	8	-	2	6
Тема 14. Шляхи до влади та владна діяльність. Володарювання.	9	2	-	7
Тема 15. Механізми та технології володарювання.	10	2	2	6
Тема 16. Світова політика і світовий владний процес. Геополітика і міжнародна безпека.	10	2	2	6
Усього годин	150	26	24	100

Оцінювання результатів навчання
Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Участь у круглому столі (підготовка доповіді)	Екзамен	
ПРН 05	16	2	5	3	7	33
ПРН 06	16	2	5	3	7	33
ПРН 07	8	1	3	2	3	17
ПРН 09	8	1	3	2	3	17
Разом	48	6	16	10	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Участь у круглому столі (підготовка доповіді)	Екзамен	
Тема 1. Кратологія як наука про владу і міждисциплінарна галузь знань.	4		1			5
Тема 2. Виникнення та розвиток наукових знань та вчень про владу в світі.	4		1			5
Тема 3. Формування та еволюція знань про владу в Україні.	-		1			1
Тема 4. Теорії та концепції влади ХХ століття.	4		1			5
Тема 5. Спеціальні галузі кратології.	4		1			5
Тема 6. Комплексні галузі кратології.	4		1			5
Тема 7. Конструювання поняття влади.	-		1			1
Тема 8. Типологічний аналіз влади.	-		1			1
Тема 9. Держава та система державної влади.	4		1			5
Тема 10. Влада в сучасній Україні. Конституція України як Основний закон організації влади в Україні.	4	3	1			8
Тема 11. Місцева влада: вітчизняний та міжнародний досвід. Інститут місцевого самоврядування у владній структурі держави.	4		1			5
Тема 12. Політична еліта та політичне лідерство в науці кратологія.	4		1			5
Тема 13. Володарі та їхнє оточення. Придворне суспільство.	4		1			5
Тема 14. Шляхи до влади та владна діяльність. Володарювання.	4		1			5
Тема 15. Механізми та технології володарювання.	4		1			5
Тема 16. Світова політика і світовий владний процес. Геополітика і міжнародна безпека.	4	3	1			8
Самостійна робота (підготовка доповіді)				10		10
Екзамен					20	20
Разом	48	6	16	10	20	100

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 150.

Кількість кредитів – 5,0.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на семінарських заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за семінарське заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань, написання екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики : навч. посіб. Київ : «Кондор», 2017. 226 с.
2. Дем'яненко Б. Л. Розвиток кратологічних знань в Україні. Корсунь-Шевченківський : ФОП Гавришенко В. М., 2011. 794 с.
3. Дроздова Т. О. Онтологія політичної влади : конспект лекцій для здобувачів освітнього ступеня магістра зі спеціальності 033 Філософія денної та заочної форм навчання. Черкаси : ЧДТУ, 2018. 79 с.
4. Жаровська І. М. Теорія влади : навч. посіб. Харків : Право, 2016. 240 с.
5. Талдикін О. В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці : навч. посіб. Дніпро. Дніпропр. держ. універ. внутр. справ, 2020. 164 с.

Допоміжні

1. Бульбенюк С. С. Дослідницький концепт політичної влади. *Сучасна українська політика*. Київ. Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. Вип. 23. С. 44–53.
2. Бульбенюк С. С. Соціопсихологічна природа політичної влади: монографія. Київ. : КНЕУ, 2013. 215 с.
3. Діордіца І. Інформаційна влада, як комунікація. *Visegrad journal on human rights*. № 2. Ч.1, 2016. С. 46–55.
4. Зайдель М. І. Взаємодія влади та бізнесу в країнах незахідного політичного процесу. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Серія : Питання політології. 2013. № 1060. С. 150–155.
5. Зайдель М. І. Влада і власність : ретроспективний аналіз конструювання взаємин. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Серія : Питання політології. 2013. С. 75–80.
6. Зайдель М. І. Влада та бізнес у західному світі : трансформація взаємин на межі ХХ–ХХІ століть. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Серія : Питання політології. 2012. № 1031. С. 47–51.
7. Парсонс В. Публічна політика : вступ до теорії й практики аналізу політики. Київ : Вид.

дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 549 с.

8. Талдикін О. В. Наддержавна влада в умовах глобалізації. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 1. С. 26–33.
9. Талдикін О. В. Нетократія в інформаційному суспільстві: спроба класифікації в контексті теорії влади. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 1. С.45–52
10. Avelino Flor. Theories of power and social change. Power contestations and their implications for research on social change and innovation. *Journal of Political Power*. 2021. Vol. 14. Issue 3. P. 425–448.
11. Michael Francis McCullough. A Complexity Theory of Power. *Journal on policy and complex systems*. 2018. Vol. 4. № 2. P. 31–52.
12. Mehdi Shokri. What is Political Power? (Theory of Political Consciousness and Integrated Concept of Power). *Arts and Social Sciences Journal*, 2017. Vol. 8. Issue 3. P. 2–8.
13. Hearn J. On the social evolution of power to/over. *Journal of Political Power*, 2014. Vol.7: P. 175–191.
14. Rye D. Political Parties and the Concept of Power. *Party Politics*, 2016. Vol. 2(4). P. 563–564.
15. Wiley J. *Politics and the Concept of the Political Power*. London: Routledge, 2016. 310 p.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Сайт альманаху «Грані». URL: <http://www.grani.org.ua/>
2. Сайт журналу «Віче». URL: <http://www.viche.info/>
3. Сайт журналу «Нова парадигма». URL: <http://www.novaparadigma.org.ua/>
4. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>
5. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
7. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
8. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua/library>